

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

Výroční zpráva o činnosti 2010

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou je příspěvkovou organizací zřízenou Královéhradeckým krajem. Je zapsána v obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Hradci Králové v oddílu Pr, vložce číslo 687 a jeho činnost je vymezená ve Zřizovací listině ze dne 25.9.2009. Tato zpráva o činnosti za rok 2009 je zpracována podle osnovy obsažené ve Směrnici č.7 Rady Královéhradeckého kraje k řízení příspěvkových organizací zřízených krajem a obchodních společností založených krajem.

Obecné a dlouhodobé úkoly

Až do počátku roku 2010 se protáhla příprava žádosti projektu **Centrum studií a prezentace krajkářského řemesla a umění krajky v Čechách**. Projekt byl směřován do Regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod, prioritní osy cestovní ruch a do oblasti podpory rozvoj základní infrastruktury a doprovodných aktivit v oblasti CR. Termín uzávěrky byl 28. ledna 2010, s tím, že vyhlášení výsledků bude někdy v měsíci září. V dubnu 2010 byla instituce vyzvána k doplnění některých formálních nedostatků projektu (doplnění 2 partnerů a úpravy rozpočtu). Bohužel došlo k přehodnocení rozpočtu projektu a některé položky byly přesunuty do nezpůsobilých výdajů, i přesto, že před podáním žádosti byly všechny položky rozpočtu konzultovány. Do rozpočtu nebyly zahrnuty žádné práce se sbírkovými předměty, neboť tato oblast podpory není na pořízení SP ani na jejich restaurování a instalování.

Cílem projektu je rekonstrukce a modernizace Muzea krajky ve Vamberku tak, aby mohlo dojít ke zlepšení podmínek pro odbornou práci, k rozšíření prezentačních možností a k zabezpečení základních potřeb návštěvníka. Expozice muzea by se rozšířila o celé jedno podlaží, pracovní zázemí by bylo přestěhováno do půdní vestavby, byl by zajištěn bezbariérový přístup pro imobilní občany. Výstavní prostory by byly modernizovány a vybaveny technikou (audiovizuální, informační) tak, aby návštěvník muzea měl možnost seznámit se s historií a současností krajkářství ve všech jeho podobách. Součástí interiéru by měla být i interaktivní dílna pro menšího návštěvníka. Součástí plánů je i napojení muzea na kanalizaci, výstavba výtahu a upravení venkovního prostoru. Tato rekonstrukce by měla přinést zvýšení návštěvnosti a také by měla zvýšit odbornou prestiž muzea, které je jedinou odbornou institucí v ČR se zaměřením na odbor krajkářství. Splněním cílů projektu dojde k naplnění dvou sledovaných indikátorů: rekonstrukce památkové budovy a vytvoření 1 pracovního místa.

Projekt **Centrum krajky** se stal jedním ze 78 projektů podpořených v oblasti podpory 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a doprovodných aktivit v oblasti cestovního ruchu v rámci 14. kola výzvy v celém NUTS II Severovýchod. V tomto kole výzvy bylo za celý region soudržnosti registrováno přes dvě stě projektů, projekt Muzea se v bodování umístil na desátém místě.

Vzhledem k nejasnostem ohledně financování podílu státu ve výši 7,5% nedošlo do konce roku k podpisu smlouvy o poskytnutí dotace.

Již v roce 2008 byl záměr Muzea krajky ve Vamberku vybrán jako pilotní program (PAAK), což znamenalo, že tomuto projektu byla poskytnuta asistence Centra evropského projektování, a.s. při přípravě projektové žádosti. V roce 2010 byl projekt vybrán znovu jako pilotní projekt (PAAK) na poskytnutí asistence při realizaci a administraci. V oblasti podpory 3.1. je projekt Muzea krajky ve Vamberku zatím prvním a jediným projektem, který byl vybrán na celou dobu přípravy a realizace. To, že byl projekt vybrán jako pilotní, přineslo úsporu několika set tisíc korun (služby CEPu muzeum neplatí).

Dále bylo muzeum požádáno Městem Rokytnice v Orlických horách o spolupráci na projektu Rekonstrukce bývalé sýpky, ve které by pak měla být expozice našeho muzea. Tento projekt byl připraven do stejného programu a stejné prioritní osy. Muzeum připravilo osnovu případné budoucí expozice (příroda a řemesla Orlických hor), podílelo se na přípravě rozpočtu interiéru, na přípravě smlouvy o partnerství mezi Městem Rokytnice v Orl. horách, muzeem a Správou CHKO Orlické hory, dále na předběžném vyčíslení nákladů po dobu udržitelnosti projektu. Žadatelem podpory je Město Rokytnice v Orlických horách a muzeum by mělo být nájemcem rekonstruovaných prostor.

Jedním z nejdůležitějších úkolů muzea je, jak to vyplývá ze zřizovací listiny a legislativních předpisů, **péče o sbírkové fondy, jejich rozšiřování, evidování a inventarizování.**

Vzhledem k příznivému vývoji v hospodaření mohla organizace v souladu s akvizičním plánem rozšířit své sbírky o akvizice v celkové hodnotě 357 500,- Kč. Poradním sborem byl odsouhlasen nákup krajek do Muzea krajky ve Vamberku i nákup do sbírky Orlické galerie.

Do sbírky Orlické galerie byl zakoupen soubor 9 grafických listů od MGA. Robina Kaloče a plastika Torzo od Josefa Kubíčka.

Sbírka Muzea krajky Vamberk byla obohacena o autorská díla: M. Horváthové – 2 pokrývky, M. Danielové – Macchina Celeste, J. Pivoňkové – Vlnění a Límec – oblouk, M. Eremiášové – Komorní trio a Doteky hudby II, A. Čechové – Situace a poslední je dílo K. Richtmrcové – Křehká rovnováha.

Do historické podsbírky bylo zapsáno 110 přírůstkových čísel, čítajících 209 kusů sbírkových předmětů (kromě již výše zmiňovaných nákupů, 50 kusů bylo převedenou hospodářskou smlouvou jako odúmrť/ nábytek a vybavení domácnosti/ a zbytek jsou dary).

Do přírodovědné podsbírky bylo zapsáno 198 přírůstkových čísel. Jsou to lišejníky z vlastní terénní práce botanika.

V archeologii bylo obsazeno 167 přírůstkových čísel zahrnujících 647 ks sbírkových předmětů. Jedná se o předměty z vlastních výzkumů (převážně zlomky keramiky).

Sbírka Orlické galerie, která je v CESu vedena samostatně, byla obohacena o 43 kusy uměleckých děl, 10 kusů byl nákup a 33 darů.

Veškeré údaje za rok 2010 spjaté s vedením evidence sbírkových předmětů v přírůstkové knize jsou rovněž zapsány do Demusu - modul Evidence (vede se rovněž papírová evidence – karty) Do modulu Demus- Katalog se průběžně převádí záznamy ze systematické papírové evidence a jsou doplňovány o fotodokumentaci.

Dodávka dat na Ministerstvo kultury ČR do Centrální evidence sbírek (CESu) byla pravidelně odesílána.

Ze zákona č. 122/2000 Sb. a následných nařízení vlády ČR o ochraně sbírek muzejní povahy vyplývá povinnost **revidování sbírek.**

V organizaci je stanoven plán inventarizace sbírek muzea s výhledem na 10 let (2007 – 2016) tak, aby během tohoto období prošly inventarizací všechny sbírkové předměty zároveň s kontrolou evidence a případným doplněním v modulu Demus:

Inventarizace historické podsbírky

Z roku 2009 byla převedena inventarizace třídy 11 nábytek a zařízení domácnosti:

Proběhla inventarizace třídy: 11-A až 11 L (celkem 633 ks – zrevidováno 565 ks),

Mimo plán proběhla inventarizace třídy: 22 –J pečeti,rydla (celkem 82 ks – zrevidováno 73 ks).

Dále byla započata inventarizace třídy: 9 – A (celkem 1635 – zrevidováno k 31.12.2010 589 ks)

9 – B (celkem 231 – zrevidováno 77 ks)

9 – C (celkem 362 – zrevidováno 8 ks)

9 – D (celkem 279 – zrevidováno 42 ks)

v inventarizaci třídy 9 bude pokračováno i v roce 2011.

Během roku byly dohledány a zinventarizovány SP: tř. 5: 142 ks, (již 64% všech SP)

tř. 2 až 4: 10 ks, (91%)

tř. 7: 12 ks, (86%)

tř. 12: 166 ks, (97%)

tř. 14: 36 ks, (77%)

tř. 6: 49 ks, (93%)

tř. 17: 19 ks, (90%)

tř. 19: 3 ks, (99%)

Inventarizační komise: J. Zapletalová, RNDr. Halda, T. Sládek

Průběžně probíhá inventarizace třídy 6 – A - krajkářství (v roce 2010 celkem zinventarizováno 505 ks sbírkových předmětů)

Inventarizační komise: M. Hulcová, A. Kulhavá

Inventarizační komise ve složení Mgr. Voškerušová, T. Sládek a RNDr. J. Halda provedla inventarizaci **přírodovědecké podsírky** – tř. 23- D – 1 až 23-D-884 (sbírkový fond ptactva) – celkem 1 047 exponátů.

Inventarizační komise PhDr. K. Jaroš, F. Vacek a I. Krejčí provedla inventarizaci sbírkového fondu **grafiky Orlické galerie** G1 – G 470 celkem 970 ks.

Byly zpracovány inventarizační zápisy s výčtem nedohledaných položek i s návrhy nápravných opatření.

Dále byl zpracován seznam dohledaných sbírkových předmětů z předchozích inventarizací.

Záznamy o inventarizacích byly zaslány společně s pravidelnou aktualizací sbírek na oddělení CES MK ČR.

10. 11. 2010 byla v organizaci provedena kontrola dodržování zákona č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy pracovníky odboru kultury Krajského úřadu v Hradci Králové. Nebyla uložena žádná nápravná opatření.

Spolupráce s obcemi a městy rychnovského regionu

Muzeum a galerie Orlických hor trvale spolupracuje nejen s regionálními a celostátními organizacemi obdobného zaměření, ale i s městy i obcemi našeho regionu, tak aby plnilo své poslání jako vzdělávací a kulturní instituce regionu Orlických hor.

V roce 2010 spolupracovalo muzeum s Městem Rokytnice v Orlických horách na již výše zmiňovaném projektu Rekonstrukce sýpky, s Městem Kostelec nad Orlicí se rozvinula spolupráce na přípravě expozice města (první část) v prostorách zámku F. Kinského, která byla otevřena 1. května. Expozice je zaměřena na archeologické nálezy a na řemeslné cechy v Kostelci nad Orlicí.

Odborní pracovníci se podíleli a ještě podílejí na přípravě monografie o Kostelci nad Orlicí, která by měla být připravena v roce 2011.

Na vyžádání městských úřadů se odborní pracovníci vyjadřují k územním plánům měst a obcí – k životnímu prostředí a přírodovědným lokalitám, archeologickým lokalitám, dále k záměrům EIA. (např. návrhu ÚPO Synkov- Slemeno, ÚPO Lhoty u Potštejna, ÚPO Libel aj.

Dlouhodobá je rovněž spolupráce s Javornicí (Památník Vojtěcha Sedláčka), Slatinou nad Zdobnicí (Galerie p. Selichara), Olešnicí v Orlických horách (expozice betlémů), Rychnov nad Kněžnou (pravidelné zapůjčování betlémů na tradiční výstavu, poskytování fotodokumentace pro památkovou péči, Dny evropského kulturního dědictví, Poláčkovo léto – koncerty v synagoze)

Rovněž spolupráce s redakční radou Městského zpravodaje Kostelce nad Orlicí neustala a obohacuje i činnost muzea o nové poznatky a muzeum naopak vyhledává a poskytuje informace ke zveřejňovaným článkům.

Spolupráce s ostatními vzdělávacími institucemi

Dlouholetá je spolupráce s Městskou knihovnou v Rychnově nad Kněžnou, Městskou knihovnou v Kostelci nad Orlicí, ve Vamberku či Týništi nad Orlicí v oblasti práce s regionální literaturou. V součinnosti s knihovnami jsou pořádány přednášky na dohodnuté téma (archeologické výzkumy v regionu, památky, přírodovědné lokality.)

Mnoho let se muzeum zapojuje do projektu Villy Novy Okno do minulosti. Ten spočívá v kombinaci návštěv klasických muzejních expozic a návštěvy střediska experimentální archeologie v Uhřínově .

Tradiční je spolupráce s DDM v Rychnově nad Kněžnou při organizování biologických olympiád (13.4. a 28.4.), kde muzejníci zasedají v porotách a pořádají přednášky pro děti (hodnocení 31 samostatných prací a vstupních úkolů, hodnocení soutěžních testů).

Obnovila se spolupráce se Státním oblastním archivem v Rychnově nad Kněžnou – účast na setkáních s kronikáři, výměna informací, spoluúčast na komplexním zodpovídání badatelských dotazů, fungující MVS.

Muzeum se snaží prohloubit spolupráci se školkami a školami v regionu. Školy jsou zvány na různé akce v muzeu a dle jednotlivých požadavků jsou pro ně pořádány přednášky v souladu s učebními osnovami a plány (paměťové instituce – ZŠ Javornice, ZŠ Kostelec nad Orlicí, interaktivní výstavy v galerii a v muzeu, návštěvy archeologických výzkumů, přednášky)

Spolupráce s obdobnými zařízeními

Jednotliví odborní pracovníci navazují kontakty s partnery z podobných zařízení tak, aby si mohli vyměňovat zkušenosti a získat nebo poskytovat pomoc při řešení obdobných problémů. Botanik Josef Halda se aktivně zapojuje do přípravy každoročních Bryologicko-lichenologických dnů.

Archeologové B. Dragoun a dr. Beková pracují v různých archeologických komisích, mají kontakty na Archeologický ústav v Praze, Národní památkový ústav v Pardubicích, i na jiná muzea.

Pracovníci muzea se zapojují do práce oborových komisí muzeí v rámci AMG /např. setkání krajských sekcí, oborová komise knihovníků, konzervátorů, archeologů, botanik, muzeologická/.

Odborní pracovníci na vyžádání poskytují muzeím v širokém regionu i metodickou pomoc v oblasti archeologie (dr. Beková), knihovnictví a muzejnictví (I. Krejčí), konzervátorské péče, či v oblasti výtvarného umění (dr. Jaroš – člen poradního sboru pro sbírky Muzea a galerie v Poličce, MM Ústí nad Orlicí a Regionálního muzea ve Vysokém Mýtě, soudní znalec).

Velmi úzká je spolupráce nejen s regionálními muzei – Muzeum turistiky a zimních sportů v Deštném v Orlických horách (výměna putovních výstav, zapůjčování předmětů), Městským muzeem Dobruška (projekt židovských památek, ředitel členem poradního sboru pro sbírky), ale i s muzei jiných regionů (Muzeum Mladoboleslava, Technické muzeum v Brně – spolupráce s etnografkou muzea – členka poradního sboru pro sbírky).

Rovněž na dobré úrovni funguje spolupráce s ostatními regionálními muzei Královéhradeckého kraje – pracovníci si vyměňují zkušenosti a informace z jednotlivých oborů. Muzea si zapůjčují sbírkové předměty na výstavy a prostřednictvím MVS i literaturu.

V roce 2010 bylo zapůjčeno jiným institucím 230 ks sbírkových předmětů, dále bylo zapůjčeno 570 předmětů z fondu Muzea krajky ve Vamberku a do galerií bylo rovněž zapůjčeno několik výtvarných děl.

II. Specifické úkoly jednotlivých oddělení

Oddělení vědeckovýzkumné:

Botanici: Mgr. Voškerušová, RNDr. Halda

Již několik let zpracovává botanička muzea databázi "**Rozšíření zvláště chráněných a ohrožených druhů vyšších rostlin regionu**", která mapuje výskyt téměř 1000 ohrožených a fytogeograficky významných druhů vyšších rostlin květeny regionu a druhů zvláště chráněným. Cílem této databáze je poskytování bibliografických informací pro badatele a v roce 2010 se rozsah zvýšil o 27 počítačových stran. (celkem 570 s.)

O téměř 150 hesel se rozrostla **Vlastivědná charakteristika lokalit regionu Orlických hor a Podorlicka**. Zde jsou lokality regionu upořádané abecedně pod svými místními a pomístními názvy. Vlastivědná charakteristika jednotlivých lokalit je doplňována o informace o jejich historii, památkách, významných osobnostech, pověstech, lidových zvycích, památných stromech, přírodě a mnohde i současnosti. Badatelé zde mohou najít informace o 1 200 lokalitách širšího regionu Orlických hor a Podorlicka. Je využívána regionálními badateli.

Průběžně je rozšiřována ještě počítačová databáze **Rostlinná společenstva regionu a Lidové názvy rostlin regionu**.

Další botanik je odborníkem na mechy a lišejníky. Provádí inventarizaci a evidenci herbářových položek lišejníků do muzejního herbáře, terénní sběry nejen v regionu Orlické hory, jejich zpracování a následné publikování. Průběžně probíhá sběr, determinace, herbářování a fotografování lišejníků. Mikroskopování a revidování položek rodu *Agonimia* z herbářů v Grazu a Botanického ústavu Průhonice.

Průběžně je doplňována a aktualizována počítačová databáze Červený seznam lišejníků – www.jjh.cz.

Putovní výstava Tajemný svět lišejníků, je aktuálně doplňována o nové modely lišejníků (25 kusů) a další fotografie. Výstavu si zapůjčilo Západočeské muzeum v Plzni a byla na vernisáži 18. března doplněna přednáškou pana Haldy.

V rámci setkání Východočeské pobočky ČBS připravil a vedl jarní výpravu do přírodní rezervace Buky u Vysokého Chvojna (24. 4. 2010).

Aktivně se účastní akcí pořádaných jinými institucemi - semináře muzejních botaniků v Radíkově u Olomouce, brychologicko-lichenologických dnů (jaro, podzim)

Vlastní výzkum prezentoval na konferenci k výročí vzniku NPR Králický Sněžník (Horní Morava) a na konferenci k výročí vzniku CHKO Orlické hory (Deštné - Jedlová)

Redakční práce na sborníku OHP a Acta musei Richnoviensis.

Archeologie: PhDr. Martina Beková, Bohumír Dragoun, dokumentátor Jitka Kadeřávková

Plošné a systematické výzkumy

Největším výzkumem byl plošný záchranný výzkum v **Opočně na Trčkově náměstí**. Rekonstruováno bylo celé náměstí, intaktní situace se ale zachovala jen v jeho části, která byla plošně zkoumána až na podloží. Nalezen byl zřícený val a část zástavby Kosmou uváděného hradiště i následný přechodný horizont, kdy po ničivém požáru ve 12. a na samém počátku 13. stol. na místě funguje řemeslnická osada pracující především se železem, ale i s barevnými kovy, zaniká patrně se stavbou hradního areálu.

Ve **Vysokém Mýtě** pokračoval plošný odkryv, který objevil obytnou zástavbu patřící k dříve zkoumaným areálům zásobnic a hliníku z počátku eneolitu.

Velkým překvapením byl nález neznámé tvrze typu motte v **Pekle**, narušené při běžné liniové pokládce ČEZu. Tvrz je ve své většině zachována a archeologické oddělení se snaží v rámci maltské konvence o její uchování. Je totiž na parcele určené k zastavění.

Důležitým počinem byl i revizní výzkum kostry vykopané kriminálním oddělením rychnovské policie v **Opočně na Dědině**, nález byl vzhledem k torzovitě zachovaným okolnostem poslán na C14 analýzu a ukázalo se, že je to jediný dosud známý pohřeb z období stěhování národů v regionu.

Pokračoval i výzkum na přístavbě městského úřadu v **Týništi nad Orlicí**. Převaha situací nalezených v tomto roce se týkala stavebních a planýrkových úprav od 15. do 17. stol.

Ostatní záchranné výzkumy - hl. liniové stavby

I v roce 2010 byl zabezpečován archeologický dohled na všech liniových a větších stavbách okresu Rychnov n. Kn., větší část staveb okresu Ústí n. Orlicí, dozorována byla i památková zóna Nové Město. Celkem bylo dozorováno 125 účtovaných akcí (včetně výše uvedených plošných) a 61 tzv. neinvestičních výzkumů.

Veškerý keramický materiál získaný na záchranných akcích je umýváno, nasáčkováno a základně seřazeno. Keramika a kachle byly seskenovány a tyto obrázky jsou součástí odevzdávaných nálezových zpráv.

Průběžně byly zpracovávány závěrečné nálezové zprávy, které byly odeslány Archeologickému ústavu AV ČR v Praze.

Byla dodávána data do programu centrální databáze ARCHIV

Ke všem akcím je vedena dokumentace.

1x měsíčně byla zpracovávána hlášení pro regionální archeologickou komisi (VRAK) s přehledem prováděných staveb a uzavíraných smluv

Etnografie- zkrácený úvazek – Mgr. Martina Rejzlová

Jedním z nejvýznamnějších úkolů je zpracovávání sbírkové evidence předmětů náležejících do etnografické sbírky, včetně fotografické dokumentace a podkladů pro evidenci (kontrola darovacích, kupních a hospodářských smluv)

Převod papírové systematické evidence do počítačové databáze DEMUS, zpracovávání podkladů pro CES.

Spolupráce se sbírkovým oddělením při inventarizaci sbírek, zprostředkovávání SP badatelům

Etnografka se podílela na deinstalaci výstavy krajek v Krkonošském muzeu Jilemnice, dále na přípravě, instalaci výstavy krajek na zámku Rájec – Jestřebí, kde v rámci vernisáže a o víkendu předváděla paličkování.

Sbírky muzea použila při zpracování libreta na výstavu v zámku Kostelec nad Orlicí – jednalo se o stálou expozici kosteleckých cechů (spolupráce s kol. J. Zapletalovou, J. Ouřadou a se Státním oblastním archivem v Rychnově nad Kněžnou.

Zpracování libreto, odborný scénář, a podílela se na instalaci a deinstalaci výstavy, která se konala v Muzeu krajky Vamberk ve dnech 29.3. – 21.6.2010, název: **Krajka a kroj, aneb z Vamberka až na Slovácko** - březen 2010

Své kontakty na zahraniční krajkářské spolky využila při zpracování libreto, odborného scénáře, instalace a deinstalace výstavy, která se konala v Muzeu krajky Vamberk ve dnech 25.6. – 31. 10. 2010 s názvem **Mantily španělských dam**. Exponáty na tuto výstavu byly zapůjčeny soukromou osobou ze Španělska.

Oddělení správy sbírek:

Správa depozitářů – pí Zapletalová

Velkou část pracovní náplně tvořila soustavná práce se sbírkovými předměty (vyhledávání na výstavy a jejich následné uložení, sledování jejich stavu, revize, poskytování informací pro badatele...)

Průběžně byl sledován stav sbírek - samozřejmě je měření teploty a vlhkosti v depozitářích a jejich vyhodnocování a podávání návrhů na preventivní konzervátorské zásahy.

Vystaveno bylo celkem 8 smluv o zápůjčce, v nich bylo zahrnuto 230 kusů sbírkových předmětů, Dále byla k 31.12.2010 provedena kontrola a prodloužení dlouhodobých smluv.

Soustavně jsou doplňovány údaje do databáze DEMUS - formulář Evidence, průběžně jsou inventarizovány předměty dle jednotlivých tříd.

Nově bylo digitalizováno 1047 kreseb Josefa Korejze Blatinského.

Vedení evidence řemeslníků zabývajících se tradičními lidovými řemesly – využití při přípravě vánočního jarmarku.

Konzervátorská dílna – pan T. Sládek

Konzervátorská dílna slouží především k základnímu ošetření sbírkových předmětů, čištění a konzervaci nově získaných SP, dále konzervaci předmětů pro vlastní výstavní činnost

Především byla dokončena konzervace souboru bronzových předmětů z výzkumu v Novém Městě nad Metují, dále železných předmětů z detektorového výzkumu Homolka (13 ks) a detektorového průzkumu na hradě Potštejn (60 ks především hrotů šípů)

Z velkého plošného archeologického výzkumu náměstí v Novém Městě nad Metují byl ošetřen soubor keramiky ze 4 objektů, 4 ks železných spojovacích kroužků dřevěného vodovodního potrubí.

Z výzkumu v Opočně byly zrestaurovány 2 ks keramických nádob, jako další lze zmínit restaurování kachlů z výzkumu v Pekle nad Zdobnicí.

Samozřejmě je čištění a konzervování předmětů na výstavy jak v našem muzeu (restaurování a retuše na rámech obrazů ve stále expozici v galerii), tak i předmětů, které muzeum zapůjčuje (železná kovaná truhla pro expozici v Kostelci).

Ke každému konzervátorsky ošetřenému předmětu je vedena dokumentace popisující prováděný zásah doplněna fotografiemi zachycujícími postup práce.

Ve spolupráci s botaničkou organizace byla provedena kontrola preparátů Plachetkovy sbírky – celkové preventivní ošetření, byla navázána spolupráce s preparátorem k získání poznatků s praktickým prováděním preparace.

V depozitářích je pravidelně sledován stav uložených sbírkových předmětů a jsou vytipovány předměty k ošetření, jako opatření proti škůdcům bylo provedeno „plynování“ depozitářů patronami Ultimate Sper Sg.

Průběžně se doplňují dokumentace bezpečnostních listů pro chemické látky používané v muzeu.

Knihovna

Hlavní náplní oddělení je budování fondu regionální a studijní literatury – akvizice, katalogizace.

Zapsáno bylo 192 přírůstků, počet výpůjček 1578 KJ.

Rekatalogizováno a nově zpracováno bylo 573 záznamů v bázi analytického rozpisu – články ze sborníků a periodik a v katalogu knih.

Knihovna své služby poskytuje nejen pracovníkům vlastní organizace, ale je přístupná i pro badatele z řad studentů a ostatních zájemců a poskytuje služby dle platného knihovního zákona v rozsahu a za podmínek knihovního řádu.

Na vyžádání byly zpracovány rešerše na dané téma /především k regionálním osobnostem a událostem, (dějiny Kostelce nad Orlicí v souvislosti s budováním expozice města, literatura k dějinám hradu Potštejna, řeka Orlice, dějiny Týniště n. Orlicí), služby knihovny každoročně využívá i několik studentů – bakalářské a magisterské práce.

Pokračuje spolupráce s Městskou knihovnou v Rychnově nad Kněžnou, Vamberk hlavně s uspokojováním služeb uživatelům ohledně regionální literatury a dat. Informace uživatelům jsou poskytovány i s využitím jiných muzejních fondů (archív, hudební archív, sbírky).

Potřeby odborných pracovníků muzea jsou řešeny i prostřednictvím MVS (meziknihovní výpůjční služba), citace na odbornou literaturu jsou získávány i prostřednictvím jiných informačních zdrojů.

Funkci knihovnice vykonává ředitelka organizace, takže je zde menší problém ohledně pravidelné výpůjční doby a je lepší si návštěvu domlouvat individuálně.

Fotolaboratoř – J. Ouřada

Hlavní náplní práce je zhotovování fotografií z archivu negativů a pozitivů MGOH a reprodukce z archivu pozitivů pro výstavní, publikační, propagační, kulturně výchovnou, badatelskou a výzkumnou činnost.

Průběžně jsou dokumentovány přírůstky do sbírek a terénní akce pracovníků (botanika, archeologie, etnografie.), zhotoveno bylo celkem 4 606 snímků (analogových i digitálních, negativy a pozitivy)- z toho např. digitalizace negativů (skleněných desek) z archivu muzea inv. č. 1000331 – 100040, což je 160 snímků, pro archeologii bylo zhotoveno 2 018 snímků.

Fotograf muzea zajišťuje i služby pro badatele a jiné instituce (např. Město Kostelec nad Orlicí zhotovení a vyhledání snímků z fotoarchivu a zhotovení snímků archeologie a sbírkových předmětů (cechy) pro expozici městského muzea (Nový zámek Kostelec nad Orlicí), fotografie pro připravovanou monografii Kostelce nad Orlicí, dále pro připravovanou publikaci Nové paměti města Vamberka

Samozřejmostí je pořizování fotodokumentace z akcí muzea, nafocení jednotlivých vitrín na výstavách pro přehled o umístění jednotlivých předmětů.

Mezi každodenní úkoly patří kontrola a výběr ohrožených starých negativů a pozitivů a následně zhotovení reprodukcí a kopií z těchto fot. sbírek, evidence a následně vhodné uložení přírůstků.

Orlická galerie

Prvořadým úkolem pracovníků pobočky je péče o sbírky a zajištění výstavní sezóny.

Dlouhodobé jsou zápůjčky kreseb a grafiky V. Sedláčka do Památníku Vojtěcha Sedláčka v Javornici a zápůjčka obrazů do Galerie P. J. Selichara v Rybné nad Zdobnicí – pravidelná kontrola stavu zapůjčených děl.

Badatelům z řad studentů a institucí byly poskytnuty informace prostřednictvím mailu nebo v osobním jednání.

Muzeum krajky Vamberk

Jedním z nejdůležitějších úkolů byla příprava dokumentace pro žádost o finanční podporu z EU v dotačním regionálním operačním programu NUTS II Severovýchod v prioritní ose cestovní ruch. Byl připravován projekt s názvem „**Centrum studií a prezentace krajkářského řemesla a umění krajky v Čechách**“. Cílem tohoto projektu je, aby se muzeum po provedení celkové rekonstrukce a modernizace stalo opravdu evropskou institucí, která může návštěvníkovi nejen z ČR představit krajkářství v celé jeho šíři.

Byla připravena úspěšná žádost o poskytnutí asistence v programu PAAK. (viz úvod zprávy)
Zodpovědné osoby: ředitelka muzea, vedoucí pobočky MKV:

Práce se sbírkovými předměty: probíhá průběžná revize SP spojená s inventarizací záznamů II. stupně a jejich převod do databáze DEMUS, opravy nesrovnalostí v evidenci, zároveň se evidují a digitalizují nové přírůstky.

Muzeum se rozhodující měrou zasloužilo o zdárný průběh **Bienále české krajky Vamberk 2010** od registrace dokumentace prací přihlášených do soutěže, rozřídění dle kategorií a digitální přípravy pro práci poroty, rozeslání výsledků hodnocení poroty autorům prací a pozvánek na slavnostní večer předání ocenění, vrácení dokumentace prací nepřijatých až po přípravu katalogu a plakátů Bienále, Mezinárodního setkání krajkářek a Módní přehlídky pro tisk, dále vypracovalo varianty uspořádání instalační sestavy pro Bienále, instalovalo výstavu soutěžní kolekce Bienále (25.6.-1.8.2010), zařídilo dokumentaci finálního hodnocení poroty, zajistilo diplomy a připravilo slavnostní předávání ocenění. Po skončení Bienále pracovníce muzea výstavu deinstalovaly a postaraly se o vrácení soutěžních prací.

Sbírky MKV byly prezentovány na výstavách Česká krajka v prostorách muzea v Jilemnici, kde byla výstava pro velký zájem veřejnosti prodloužena a na výstavě **Něžná krása** – kamélie a krajky v zámku Rájec Jestřebí (26.2.- 10.3.2010) – i zde se výstava setkala s velkým zájmem. Pracovnice muzea nejenom exponáty vybraly, připravily doprovodné texty, ale výstavu i nainstalovaly a pro vernisáž byla připravena i ukázka paličkování.

Pracovnice muzea se podílejí na realizaci výstav nejen v MKV ale i celého muzea. Vedoucí MKV je zároveň výtvarnicí muzea.

III. Kulturně výchovná činnost

III. 1. Výstavní činnost

1. Expozice OMOH - I. patro Kolowratského zámku

Výstavní sezóna v prostorách muzejní expozice v prvním patře Kolowratského zámku byla zahájena v pátek 26. března.

Sbírání lvy Huttnerové aneb Z časů krajek a třešní na porcelánu

(26.března – 2. května)

Diváčky velmi dobře přijatá výstava ze sbírek I. Huttnerové. Vernisáž proběhla za účasti sběratelky , která s návštěvníky pobesedovala o tom jak její sběratelská vášeň začala, jak své sbírky obohacuje a rovněž představila některé exponáty, které na výstavu zapůjčila (botičky B. Hrabala, dopis E. Destinové...). Besedu vedla ředitelka muzea.

Exponáty zapůjčené velmi dobře dokreslovaly předměty muzejní, takže byl vytvořen dojem dobového interiéru.

Lodě a parní stroje

(26. března – 2. května)

Ve stejném termínu se konala výstava, která byla připravena ve spolupráci s klubem modelářů Bzuk Teamem Vamberk. Spojujícím prvkem obou výstav byl fenomén „koníčků“ a na své si přišly jak ženy tak i muži.

Na výstavě byly představeny funkční modely parních strojů. Pan Jirí Špinar z Borohrádku vystavil vlastní funkční modely parníků, křižníků a plachetnic. Pan Karel Barták ze Žamberka představil veřejnosti první český parník Bohemia, který byl používán pro pravidelné plavby po Labi od roku 1841. Moderní lodě na výstavě zastupovaly modely vambereckého Bzuk teamu. Rychlé závodní čluny tzv. blechy jsou vyráběny ze skelných, uhlíkových i kevlarových tkanin a epoxidové pryskyřice.

V rámci výstavy byla připravena beseda s modeláři, kteří na výstavu zapůjčili své modely. Pan J. Špinar je několikanásobným mezinárodním šampionem a jeho poutavé vyprávění o průběhu soutěží návštěvníky velmi upoutalo.

Vyšší odborná škola textilních řemesel v Praze – 1919 – 2009

18.května – 18. července)

Výstava mapující 90 let Vyšší odborné školy a Střední umělecké školy textilních řemesel, která je v povědomí veřejnosti stále známá jako Školský ústav umělecké výroby, prvořadé centrum výuky krajkářských a vyšivačských technik. Návštěvníci se mohli seznámit s pracemi žáků i profesorského sboru, které jsou opravdu mimořádné a nejsou pravidelně vystavované – např. na Mezinárodní výstavě dekorativního a průmyslového umění v Paříži v roce 1925 byla kolekci šitých krajek s monumentálním Sluníčkem, vytvořeným žačkami ústavu podle návrhu **Emilie Paličkové**, udělena Grand prix a zlatá medaile, dále návrhy profesorů Marie Broumové, Mirky Bradové, Milči Eremiášové, Bohumily Gruškovské, Marianny Horváthové, Aliny Jaškové, Hany Müllerové, Jarmily Nové, Vlasty Pivrcové-Přikrylové, Rudolfa J. Richtera, Anny Rosové, Vlasty Šolcové, Jarmily Trösterové.

Tato výstava byla součástí programu Mezinárodního setkání krajkářek

Stůj! Finanční stráž! – Československá finanční stráž v letech 1918 - 1949

(31. července – 28. listopadu)

Výstava připravená ve spolupráci s nadšeným sběratelem a znalcem historie sboru finanční stráže Z. Zidkem byla svým rozsahem ojedinělou výstavou v rámci celé republiky, neboť málokdy se podaří shromáždit tak bohatou kolekci předmětů od výzbroje a výstroje až po písemné materiály. Na výstavu zapůjčilo předměty několik institucí i ostatních sběratelů a na vernisáži se objevilo i několik osob v dobových uniformách. Tato výstava byla dobře hodnocena i odbornou veřejností, neboť mapovala činnost jednotek v našem regionu.

Vánoce Jany Štefkové - výstava připravená pro návštěvníky jarmarku

Myslíme si, že výstavní plán na rok 2010 byl sestaven tak, aby si na své přišli návštěvníci všech věkových skupin. Ale i tak je návštěvnost je asi ovlivněna i nabídkou několika prohlídkových tras zámku. Množství návštěvníků přichází na vernisáže a dále ve dnech kdy je vstup zdarma. Převážnou část návštěvníků tvoří senioři.

Návštěvnost : 3 798 osob

2. Galerie - II. patro Kolowratského zámku

Stálá expozice

Znovuotevřena 30. dubna stálá expozice OG ve 2. patře Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou. Stálá expozice byla rozšířena dlouhodobou zápůjčkou z majetku města Rychnov nad Kněžnou (Lumír Nedvídek, 3 obrazy), Jiřího Kaloče (Jiří Kaloč, Milénium), novými zisky (Antonín Hudeček, Podzim v parku častolovického zámku) a obrazy z depozitáře OG (Antonín Hudeček, Augustin Ságner, Jan Slaviček, Miloslav Holý, Miloslav Hégr). Znovuotevřena 1. května stálá expozice sochařského díla Karla Hladíka v konírně Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou.

Výstavní činnost

V roce 2010 uspořádala Orlická galerie celkem devět výstav. Pro jejich realizaci využila jak vlastních sbírkových fondů OG, tak také fondů MGOH a jiných institucí a zápůjček od soukromých sběratelů a vystavujících autorů. Výstavy byly realizovány na ploše cca 560 m². sedm výstav bylo zahájeno vernisáží s kulturním programem. V rámci výstavního programu byla připravena řada akcí pro veřejnost a žáky a studenty místních škol.

Josef Kubíček (*1890 Slatina nad Zdobnicí - †1972 Brno) - sochařské a grafické dílo

výstava ke 120. výročí narození, ve spolupráci s rodinou umělce a Muzeem města Brna
(30. dubna až 13. června 2010)

Pod tímto názvem byla 30. dubna otevřena výstava sochaře, rodáka ze Slatiny nad Zdobnicí u příležitosti 120. výročí jeho narození. Výstava byla sestavena ze zápůjček dědiců sochaře a ze sbírek Muzea města Brna. K výstavě byla vydána drobná skládačka a plakát. Výstavu zahájil PhDr. Jiří Hlušíčka.

Robin Kaloč (* 1982 Rychnov nad Kněžnou) - výběr z grafické tvorby

výstava čerstvého absolventa AVU Praha
(30. dubna až 15. června 2010)

Pod tímto názvem byla 30. dubna otevřena výstava třiceti grafických listů ak. mal. Robina Kaloče. Soubor byl zapůjčen z majetku umělce. K výstavě byla vydána drobná skládačka. Výstavu uvedl PhDr. Karel Jaroš.

Z příběhů o krtečkovi Zdenka Milera

výstava s programem pro Mateřské školy a žáky I. stupně Základních škol
(30. dubna až 30. června 2010)

Výstava, určená především školám a mladému návštěvníkovi, představila v souboru padesáti kreseb Zdeňka Milera, zapůjčených z majetku autora, několik příběhů slavné postavy českého kresleného filmu. Původní workshop umožňoval dětem seznámit se prostřednictvím originálních děl a projekce kresleného filmu s jejich oblíbenou postavou a reagovat vlastní kreativní činností. K výstavě byla vydána drobná skládačka a plakát. Bez vernisáže.

Blanka Kaločová – Krátké ohlédnutí

výstava k nedožitému 60. výročí narození malířky
(3. června až 31. října 2010)

Výstava jedné z nejvýraznějších osobností českého hyperrealismu 2. poloviny 20. století byla připravena k nedožitému 60. výročí narození malířky a sestavena z uměleckých sbírek Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou, dědiců Blanky Kaločové a soukromých majetků. Zahájena byla ve čtvrtek 3. června v 18 hodin. Výstavu uvedli PhDr. Karel Jaroš, ak. mal. Jiří Kaloč a Veronika Žilková.

Slavnostní vernisáž byla spojena s uvedením původní monografie Jiřího Kaloče o díle Blanky Kaločové. K výstavě byla vydána drobná skládačka.

Obrázky z podzámčí Vlasty Kahovcové

výstava v rámci Poláčkova léta

(25.června 2010 až 5. září 2010)

Výstava obrazů a grafických listů Vlasty Kahovcové byla připravena ve spolupráci s autorkou a Kulturou RK, s.r.o. a byla zahájena ve čtvrtek 25. června v 16 hodin jako programová součást Poláčkova kulturního léta 2010. Výstavu uvedl PhDr. Jan Tydlitát a PhDr. Karel Jaroš, výstavou diváky provedla autorka. K výstavě byl připraven a vydán katalog a drobná skládačka.

Kanafasení – textilní tvorba ak. mal. Evy Jandíkové, historické vzorky kanafasů ze sbírky PhDr. Jitky Staňkové a oděvní tvorba Radky Balejové, Jiřiny Pivoňkové a Mirky Vokounové

výstava v rámci Mezinárodního setkání krajkářek ve Vamberk

(25.června 2010 až 5. září 2010)

Výstava jedné z nejvýraznějších osobností českého textilního umění ak. mal. Evy Jandíkové byla připravená ve spolupráci s autorkou a Muzeem krajky ve Vamberku. Výstava byla zahájena v pátek 25. června v 16 hodin jako programová součást Mezinárodního setkání krajkářek ve Vamberku. Rozsáhlý soubor objektů, instalací a oděvních modelů byl vystaven do 5. září. Výstavu uvedla Mgr. Irena Krejčí, ředitelka MGOH, výstavou diváky provedla Eva Jandíková.

Ludvík Vacátka (* 1873 Simmering/Vídeň - † 1956 Kunvald) – Plavení koní

výstava s programem pro Mateřské školy a žáky I. stupně Základních škol

(3. července až 31. října 2010)

Výstava obrazů a kreseb malíře Ludvíka Vacátka, který závěr svého života spojil s Orlickými horami, byla připravena ve spolupráci s Regionálním muzeem v Kolíně, Státním hřebčínem v Kladrubech, Státním zámkem Slatiňany, Obrazárnou obce Slatina nad Zdobnicí a městysem Kunvald. K výstavě byla vydána drobná skládačka a plakát. Bez vernisáže. Na závěr výstavy a výstavní sezóny Orlické galerie byla dne 27. října 2010 v 17 hodin uspořádána přednáška doc. PhDr. Petra Kmoška, CSc., o díle Ludvíka Vacátka.

Orlický salón '10 – Současná regionální výtvarná fotografie (ZDENĚK FABIÁNEK, PAVEL KOVÁŘÍČEK, JIŘÍ NOVOTNÝ, LENKA OUŘADOVÁ, JOSEF SKLENKA, MARTIN SKLENKA, HANA SKLENKOVÁ, PAVEL SUCHOMEL, RENATA ŠTĚPAŘOVÁ, JIŘÍ ŠULC, LUDVÍK UHLÍŘ, JITKA VONDRÁČKOVÁ, PETR WAGENKNECHT)

(24. září až 31. října 2010)

Orlický salón '10 byl koncipován jako výstava třinácti regionálních fotografů, kteří se kvalifikovaně a soustavně věnují výtvarné fotografii. Výstava byla zahájena slavnostní vernisáží v pátek 24.září v 17 hodin Výstavu, zahájenou za účasti autorů, uvedl PhDr. Karel Jaroš. K výstavě byla vydána drobná skládačka.

Ilustrátoři Odyssey (Jan Konůpek, Karel Vodák a Arnošt Paderlík)

výstava ke 150. výročí narození překladatele Odyssey Otmara Vaňorného (* 1860 Rychnov n.K. - † 1947 Praha)

(24. září až 31. října 2010)

Výstava byla připravena ve spolupráci a ze sbírek PNP Praha, VčG Pardubice, GVU H. Brod a MGOH Rychnov nad Kněžnou. Výstavu finančně podpořilo město Rychnov nad Kněžnou.

Výstavu uvedl PhDr. Karel Jaroš. K výstavě byla vydána drobná skládačka.

Návštěvnost: 4 425 osob

Synagoga - památník Karla Poláčka

V synagoze jsou dvě stálé expozice: v jedné části je možné se seznámit s životem a dílem významného rychnovského rodáka Karla Poláčka, další slouží jako expozice k historii judaizmu v regionu

Dále se může návštěvník seznámit s průběhem židovských svátků na samostatné výstavce.

Návštěvnost v roce 2010 byla ovlivněna úmrtím výborné průvodkyně, takže služba byla zajišťována studentskou brigádou a pracovníky muzea. Sezóna přesto musela být ukončena předčasně a i v některých dnech muselo být z technických důvodů zavřeno. I přesto se ředitelství snažilo zajistit vstup pro skupiny i mimo sezónu (poslední zájezd se uskutečnil 11.12.)

V synagoze rovněž probíhají koncerty v rámci Poláčkova léta (v roce 2010 zatím nejvyšší počet) a své koncerty zde s oblibou pořádá i Rychnovský dětský pěvecký sbor a flétnový soubor Sarabanda.

Pro výše uvedené skutečnosti zde byl zaznamenán pokles návštěvnosti ve srovnání s rokem 2009.

Návštěvnost 1 964 osob.

Muzeum krajky Vamberk

Kromě stálé expozice věnované vývoji české krajky využívá muzeum i malou výstavní síň..

V roce 2010 zde proběhly dvě výstavy **Krajka a kraj aneb z Vamberka až na Slovácko** (1.4. – 18.6.) a v termínu 25.června až 30. října se představily **Mantily španělských dam**. Výstava byla zařazena do programu Mezinárodního setkání krajkářek a vernisáže se zúčastnily a ukázaly jak mantilu nosit pravé Španělky.

Návštěvnost: 6 881 osob.

Muzeum krajky v roce 2010 uspořádalo i výstavy mimo objekt budovy muzea – muzeum Jilemnice a zámek Rájec – Jestřebí. Rovněž výstava Bienále české krajky se konala v jiných prostorách.

5. Památník Karla Plachetky a výstavy v budově ředitelství

Památník Karla Plachetky - **stálá expozice** vycpanin ptactva se nachází v budově muzea na Jiráskově 2 v Rychnově nad Kněžnou. Návštěvníci mohou také soutěžit v poznávání hlasů ptáků. Expozici ptactva navštěvují především školky a školy z okolí.

Další stálou výstavou v prostorách budovy ředitelství je „**Rychnov na historické fotografii**“ (nevidovaný počet návštěvníků – vstup zdarma)

Návštěvnost celkem 17 068 osob.

Výraznou část návštěvníků tvoří senioři a mládež. Část návštěvníků využívá k návštěvě výstav dny bezplatných vstupů : Dny evropského dědictví , Den muzeí a velká část návštěvníků využije k prohlídce vernisáže, besedy a v synagoze koncerty.

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou nabízí ostatním institucím putovní výstavu Tajemný svět lišejníků, kterou neustále doplňuje o nové fotografie a modely lišejníků.

Jednorázové akce pro veřejnost

Jako každoročně proběhl 4.12. tradiční vánoční **jarmark**. Odehrával se v prostorách muzejní expozice v I. patře Kolowratského zámku, kde návštěvníci viděli tradiční řemesla (vyřezávání figurek paličkování ozdob, výrobu svíček, výrobu ozdob ze šustí a korálků.), mohli si zakoupit drobné vánoční dárky, zpestřením bylo vystoupení souboru flétnistů Sarabanda. I když byl jarmark silně

poznámenán nepřízní počasí (nepřijelo pár přihlášených prodejců) byl hojně navštíven a setkal se s velkým ohlasem velkých i malých návštěvníků.

Ve spolupráci se střediskem Villa Nova Uhřetínov bylo připraveno každoroční **Setkání betlémářů** a seminář Rekonstrukce a experiment v archeologii.

III. 2. Osvětová a vzdělávací činnost

Přednášková činnost

Nedílnou součástí práce muzea je i prezentace činnosti směrem k veřejnosti ve formě přednášek a exkurzí na archeologické výzkumy (vyšší ročníky ZŠ v Opočně, Gymnázia v Dobrušce a v Rychnově nad Kněžnou na výzkumu Trčkova náměstí v Opočně).

Pro žáky 6. tříd základních škol je v rámci jejich učebních osnov připravena přednáška o paměťových institucích (I. Krejčí)..

Pro studenty i veřejnost jsou rovněž připraveny regionální vlastivědné přednášky (40 přednášek)

Dále můžeme zmínit i přednášky:

Pravěk a středověké dějiny Vamberk – Městská knihovna Vamberk- dr. Beková

Opočno a kolonizace v Podorlicku – ZŠ Rychnov nad Kněžnou – dr. Beková

Výzkum náměstí v Novém Městě nad Metují – v rámci setkání muzejníků a archivářů – dr. Beková

Výzkum hradu Lanšperk – vlastivědný projekt ZŠ Dolní Dobrouč – dr. Beková

Přírodovědné přednášky o zajímavých a významných lokalitách Orlických hor a Podorlicka (95 účastníků – ZŠ Lípa n. Orl., Čermná n. Orlicí a Děčko RK) – Mgr. Voškerušová

Na seminářích lichenologů referuje o svých výzkumech formou přednášky RNDr. Halda

Na kolokviu Výzkumy v Čechách byl přednesen referát o výzkumech muzea.

U příležitosti výstav jsou pořádány i samostatné besedy (L. Vacátko a Lodní modely)

III. 3. Ediční a publikační činnost

Ediční činnost:

Vlastivědný sborník Orlické hory a Podorlicko – sv. 16, kam rovněž přispívají pracovníci muzea

Acta musei Richnoviensis. Sect. Natur - roč. 16

Halda J.P.: Lichens of the Břidličná Nature Reserve and the Zadní hutisko Nature Monument in the Hrubý Jeseník Mts. (Czech Republic) (Lišejníky Přírodní rezervace Břidličná a Přírodní památky Zadní hutisko v Hrubém Jeseníku). - *Acta Mus. Richnov. (Sect. natur.)*, 16(3): 57-80.

Pracovníci muzea publikují v odborném (Zpravodaj muzea východních Čech, Zprávy české archeologické společnosti , Archeologie středních Čech, sborník Panorama, Ateliér, sborníky konferencí, i v denním tisku a v publikacích vydávaných muzeem:

Vondrák J., Halda J.P., Malíček J. & Müller A. (2010): Lišejníky zaznamenané během jarního bryologicko-lichenologického setkání ve Chřibech v dubnu 2010 [Lichens recorded during the spring bryo-lichenological meeting in Chřiby Mts (Czech Republic), April]. - *Bryonora*, 45: 36-42.

Halda J., Kocourková J., Březina S., Šťastná P. & Ševců A. (2010): Lišejníky v alpském pásmu Krkonoš (inventarizační průzkum a vegetační monitoring v rámci mezinárodního projektu GLORIA). [Lichens of the alpine belt in the Krkonoše Mts (floristical survey and vegetation monitoring within the scope of an international project GLORIA)]. - *Opera Corcontica*, 47: 165–186.

Lukešová A., Kociánová M., Váňa J., Štursová H., Elster J., Harčarik J., Halda J., Kocourková J. & Jankovská V. (2010): Vyvažované půdy tundry Krkonoš a Abisko Mts – předběžná srovnávací studie. - *Opera Corcontica*, 47: 55–82.

Odborní pracovníci rovněž zpracovávají recenze na články do sborníku Orlické hory a Podorlicko a i do jiných periodik :

Mgr. Voškerušová:

recenze na regionální přírodovědnou publikaci *Květena přírodní rezervace Zbytka u Českého Meziříčí v severovýchodních Čechách ve vztahu k historickému vývoji lokality* od A. Hájka pro sborník OHP sv. 17.

Korektura a recenze článku publikovaného v pardubickém časopisu *Práce a Studie - Zpráva o nálezu vrance jedlového (Huperzia selago) v evropsky významné lokalitě Zadní Machová u Rašovic.*

Korektura a recenze příspěvku doc. J. Málkové a M. Jedličkové pro sborník OHP sv. 17 - *Vliv obhospodařování na druhové složení luk v Jahodově u Rychnova nad Kněžnou.*

Korektura a recenze příspěvku (z botanického hlediska) spolupracovnice MGOH dr. V. Čulíkové z archeologické expozitury opavského muzea pro periodikum *Památky archeologické - Paleobotanická rekonstrukce zázemí slovanského hradiště Libice nad Cidlinou podle (analýzy) subfossilních makrozbytků.*

III. 4. Propagace činnosti muzea

Muzeum doplňuje údaje o své výstavní a ediční činnosti na internetových stránkách <http://www.moh.cz> a dále informuje o svých aktivitách v kabelové televizi (ukončena činnost prosinec 2010), regionálním tisku a pozvánky na výstavy byly nejen rozesílány ale i odvysílány v televizi PULS a na regionálních rozhlasových stanicích. Muzeum ovšem nemůže ovlivnit, kdy a zda vůbec budou pozvánky na některé akce zařazeny do vysílání. Osvědčuje se spolupráce s informačními centry, kam jsou údaje o všech akcích automaticky zaslány.

Na placené propagační šoty a reklamní akce nemá muzeum finanční prostředky, takže využívá různých bezplatných informačních portálů a nabízených akcí. Bohužel i výlep plakátu je omezen na určitá místa a na některé akce.

Režisérka D. Průšová natočila dokumentární film Karla Poláčka předsíň věčnosti, kde jsou využity muzejní materiály a jsou zde i záběry synagogy – za muzeum spolupracovala ředitelka organizace.

Ke všem výstavám byly vydány drobné tisky s reprodukcemi děl a popularizačními a informačními texty.

5. Badatelská činnost

Odborní pracovníci poskytovali odbornou konzultační činnost badatelům převážně z řad studentů k jejich bakalářským, seminárním a diplomovým pracím . např. Studentům archeologie byla poskytnuta pomoc při zpracovávání jejich bakalářských prací např. Karel Kučera (Doudleby Telecom), Tomáš Bek (Slepotice – římská doba), Kamil Daněk - (archeologické výzkumy na Potštejně), Jana Paštiková (Mohylníky na Rychnovsku), Petr Štáhlavský (Sbírkový fond drobných muzeí v regionu).

Rovněž knihovnice a pracovník zpracování starých tisků poskytovali studentům konzultace ke zpracování jejich diplomových prací.

Badatelé rovněž využívají databází přírodovědného oddělení a služby pro veřejnost poskytují všechna oddělení muzea -- kupř. PhDr. J. Šůlovi (Přírodovědecká literatura vztahující se k trčkovskému katastru a charakteristika zdejších přírodovědecky nejhodnotnějších lokalit), I. Víznerové (Černé jezírko na Velkém Chlumu u Litic n. Orl.), Mgr. L. Cejpkové (Příroda Kostelecka, Památné stromy kosteleckého katastru), Z. Spurné (Přírodovědecky cenné lokality v okolí Týniště n. Orl., A. Čejkové (Rozšíření Ostřice odchylné (*Carex appropinquata*) v Orlických horách a Podorlicku), M. Popové (Památné stromy v Prolohu), J. Hostinskému (pomoc při identifikaci některých lidových názvů přírodnin) aj.

Z badatelských návštěv galerie:

Adéla Hrušková, studentka magisterského oboru Kurátorská studia Fakulty umění a designu v Ústí nad Labem (Univerzita J.E. Purkyně, edukační činnost v galeriích).

PhDr. Josef Krám, tvorba regionálních autorů.

MgA. Kateřina Šedá, projekt Líšeňský profil, kontakty českých regionálních výtvarníků, zabývajících se portrétem nebo krajinou.

Jiří Králíček, Abakus Opočno, výstava Aloise Fišárka v Opočně.

Mgr. Kateřina Kuthanová, výstava Žen malířek 19. století v Národní galerii v Praze. Informace o dílech umělkyně 19. století narozených přibližně do 70. let 19. století ve sbírkách OG.

Radoslav Šimek, informace o malíři Jindřichu Šimkovi – obraz „Podzim v Záhoří“

MgA. F. R. Václavík, veduty Jablonného nad Orlicí

Ing. Jiří Slavík, NPÚ Josefov, tvorba malířů Liebscherů a východní Čechy

PhDr. Jaromír Typl, Ladislav Zív, soupis plastiky ve veřejných a soukromých sbírkách, zastoupení ve sbírkách OG

Adam Hnojil, soupis prací sochaře Jaroslava Horejce (1886–1983), zastoupení ve sbírkách OG

Petr Hudousek, starosta města, Rokytnice v Orlických horách, informace o malíři Jindřichu Šimkovi pro chystané propagační materiály města

Samozřejmostí je zodpovídání telefonických a mailových dotazů ohledně sbírek, výstav a ostatních témat.

Vzdělávání pracovníků

Vzdělávání pracovníků muzea je řešeno účastí na odborných seminářích, školením a kurzech, které pořádá AMG či jiné organizace (např. školení Demus, CES, daňové a právní předpisy, autorské právo,....)

Ředitelka organizace se rovněž účastní seminářů, školení ať již k otázkám odborným nebo právním. Pravidelně je rovněž zajišťováno povinné školení řidičů referentských vozidel, o ochraně a bezpečnosti při práci a požární školení.

IV. Řízení a organizace

Limit pracovníků byl i v roce 2010 18 pracovních úvazků.

Během roku došlo k menším personálním změnám. Historička muzea odešla na mateřskou a rodičovskou dovolenou a po výběrovém řízení byla přijata jako zástup nová historička – archivářka. Místa průvodců jsou obsazována na sezónu.

Vedení muzea tvoří: ředitelka organizace, její zástupce, ekonom a vedoucí jednotlivých oddělení /vědeckovýzkumného, sbírkotvorného a vedoucí pobočky Muzeum krajky Vamberk.

V organizaci je zpracován plán vnitřní kontroly a zápisy jsou uloženy u ředitelky organizace a do modulu ročních zpráv MFČR jsou odesílány hlášení dle platné legislativy.

Závěrem lze říci, že hlavní body a činnosti zahrnuté do plánu organizace na rok 2010 byly splněny. Díky dobrému hospodaření organizace se podařilo obohatit sbírkový fond organizace i o nákupy, které byly v souladu s akvizičním plánem organizace.

Podařilo se splnit prioritní úkol organizace na rok 2010, a to zpracování a odevzdání výše popisovaného projektu Centrum krajky.

V personální oblasti se podařilo stabilizovat základní kádr pracovníků.

I v oblasti hospodaření bylo dosaženo, díky příjmům a úsporným opatřením v čerpání některých položek, kladného hospodářského výsledku, který bude po schválení převeden do rezervního fondu, aby organizace měla nějakou rezervu na případné mimořádné události.

V Rychnově nad Kněžnou 12.3. 2011

Dle podkladů pracovníků zpracovala Irena Krejčí, ředitelka organizace